



Із п'янким, як сам березень, життєвим ювілеєм
палко вітаємо нашу колегу й подругу –
бухгалтера редакції газети «Голос народу»
Лесю Семенівну ЮЗВУ.



Велику радість,
що в душі бринить,
Словами дуже важко передати –
Сьогодні, в цю прекрасну,
світлу мить
Від всього серця хочем
побажати:
Щоб кожен день здавався
дивним сном,
Який би Вас робив
ще щасливішою,

Щоб Ви були оточені теплом
Найближчих, найдорожчих, найрідніших!
Щоб впевнено йшли до своєї мети,
Щоб все, що задумано, вдалось досягти.
Щоб дім Ваш минали тривога й біда,
Щоб сила була, як весняна вода.
Бажаємо Вам тільки радісних сліз,
Копицю здоров'я та доларів віз!

Щиро – «голосонародівці».

27 березня, в цей весняний особливий день,
святкуватиме свій прекрасний ювілей
директор ТОВ «Чортківське АТП-16142»

Мирослав Петрович ПРИТУЛА –
справжній професіонал,
майстер своєї справи,
талановитий керівник, добра,
щира і порядна людина.

За роки роботи Він заслужив
повагу і захоплення своєю пра-
цездатністю, енергійністю, життє-
радісністю, бажанням допомогти
у важку хвилину словом і ділом
кожному.



Дорогий наш ювіляре!
Прийміть від нас найщиріші
слова поздоровлень:
Минули, наче мить, десятиліття,
Вони – як дощик

по тоненькій шибиці,
Вони – як ніжний яблуневий цвіт,
Вони – як тонкі струни в першій скрипці.
Тож хай той цвіт повік не обліта,
Нехай струна співає, а не рветься,
Хай доля не скупиться на літа,
Хай Божа благодать панує в серці.
Нехай життя квітує буйним цвітом
І День народження приходить знов і знов,
А доля хай дарує з кожним роком
Міцне здоров'я, щастя і любов!

З повагою – колектив підприємства.

Проблемно

«Той, що греблі рве» в чортківському варіанті...



Хвиля будівництва малих гідроелектростанцій (МГЕС) сьогодні набуває такого масштабу, що скоро перетвориться на нищівне фінансово-політичне цунами, саме до такої думки схиляється чисельна кількість активних громадян (про це дізнаємося із ЗМІ).

Слід сказати, мережа Інтернету просто кишить інформацією про згубний вплив МГЕС не лише на зелене довкілля, а й на самих людей. Хоча ГЕСівці запевняють, що саме так вирішують енергетичні проблеми України. Та існує думка, що ці твердження не відповідають дійсності і мається на меті, в умовах відвернення уваги українців війною, отримати доступ до «зеленого тарифу» – джерела збагачення. (Нагадаємо, «зелений тариф» фактично являє собою спеціальну пільгову ціну на електроенергію для окремих виробників. На сьогодні його розміри істотно вищі від ціни електроенергії на ринку). Останнім часом, так зване, гідроенергетичне лобі множить з швидкими темпами, а ситуація навколо міні ГЕС уже доходить до точки кипіння. Невтішна реальність щодо цього в Івано-Франківській, Чернівецькій, Закарпатській, Рівненській областях. Сколихнуло питання спорудження гідроспоруди і наш Чортків.

Сколихнуло питання спорудження гідроспоруди і наш Чортків. (Читайте на 3-й стор.)

Хронометр

Потепліє, бо час вже – літній



Два рази на рік стрілки годинників переводяться на годину в більш ніж 100 країнах світу. В останню неділю березня – на годину вперед, а в останню неділю жовтня – на годину назад. Це необхідно для того, щоби наблизити адміністративний час до сонячного. Запровадження літнього часу передбачено Постановою Кабінету Міністрів України від 13 травня 1996 року за № 509 «Про порядок обчислення часу на території України».

Цьогоріч перехід на літній час припадає найближчої неділі, 27 березня. Цієї ночі, як і зазвичай, стрілки годинників переведемо на годину вперед, немов «урізавши» добу на часинку, котра «повернеться» вже наприкінці жовтня.



Підприємство з іноземними інвестиціями «СЕ Борднетце-Україна» відкриває виробничий підрозділ у місті Чортків.

Якщо Ви шукаєте кваліфіковану роботу, прагнете працювати з іноземними партнерами, розвиватись та отримувати всі привілеї від роботи в міжнародній компанії (офіційне працевлаштування, широкий соц. пакет, кар'єрний ріст), – ТОДІ ВАМ ДО НАС!

За детальною інформацією звертайтеся за телефонами:

0-800-508-708, 095-260-07-03, 067-670-35-20
resume@sebn.com

**ПРИЄДНУЙТЕСЬ ДО НАШОЇ КОМАНДИ
ВЖЕ СЬОГОДНІ!**

26 березня о 12-й год. у с. Росохач відбудеться відкриття меморіальної дошки відомому українському письменникові, лауреату Шевченківської премії, в'язню радянських концтаборів Степанові САПЕЛЯКУ з нагоди його 65-річчя. Така okazія зiніційована Національною спілкою письменників України та журналом «Золота ПЕКТОРАЛЬ». Дошку буде встановлено на фасаді школи. Очікується приїзд відомих письменників. Запрошується творча спільнота, а також всі небайдужі мешканці краю. Буде організовано довозення автобусом.

Чортківське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства повідомляє про те, що з 29 по 31 березня ц. р. включно не буде води у зв'язку з миттям басейнів.

Перша подача води після миття басейнів використовується як технічна.

Просимо вибачити за незручності.

Проблемно

Аргументи

«Той, що греблі рве» в чортківському варіанті...

Нещодавно до редакції «Голосу народу» звернулися мешканці вул. Білецької з визрілою проблемою: 19 лютого ц. р. на черговій сесії Чортківської міської ради було розглянуто питання про надання дозволу на проектування гідропорути (МГЕС) на місці старої греблі.

Щодо цього свою надзвичайну стурбованість та неабияке обурення висловлюють жителі вказаної вулиці:

«У минулому ми неодноразово повідомляли міську владу про те, що під час весняних паводків чи інтенсивних опадів наші господарства зачасти підтоплювало, це призводило до значних збитків (на фото – розливи Серету в 1987 р., аналогічна ситуація була в 2012 р.). На основі звернень була збудована захисна дамба, проте навіть вона не стоїть на заваді підняття рівня води, бо ґрунтові води не стримують. А втім, ми – жителі вулиці – категорично проти будівництва МГЕС, оскільки така споруда збільшить ризик підтоплення людських господарств. Варто зауважити, коли ще в липні минулого року (це за каденції п. Вербицького) в Чортківській міській раді проходили громадські слухання за проектом спорудження малої ГЕС, то на них жодного жителя нашої вулиці не було. Яке ж це громадське (!) слухання?! Цими днями на

штучних водойм на річках супроводжується низкою негативних для довкілля наслідків. Згідно з національним законодавством усі без виключення ГЕС вважаються екологічно небезпечними об'єктами, стосовно яких обов'язковим є проведення державної екологічної експертизи! Слід сказати, на громадських слуханнях, які відбувалися минулого року, зійшлися на тому, що керівники «Енергоперспективи» – як і належить зробити за чинним законодавством – офіційно повідомлять у ЗМІ про свої наміри й екологічні наслідки даного проекту. Минулого року ми неодноразово надсилали на офіційну адресу «Енергоперспективи» запит про надання матеріалу щодо оцінки впливу на навколишнє середовище проекту будівництва МГЕС. На жаль, на відкритий діалог і порозуміння з громадськістю Чорткова інвестор досі так і не вийшов, а тому дана справа на часі розглядається в судовому порядку. (3 детальнішу інформацію можна ознайомитися на Інтернет-сторінці ЕГО «Зелений Світ»)

– Оскільки, знаємо, що за попередньої каденції міського голови громадські слухання щодо спорудження МГЕС у Чорткові не проводилися так, як того вимагає чинне законодавство, – вводить в курс справи Володимир Шматько, – то перш за все ми (представники нинішньої міської влади, відповідні фахівці, а також керівництво ТзОВ «ГК Енергоперспектива») зустрілися з громадою, а саме – мешканцями вул. Білецької, для проведення, як належить, обговорення даного питання. Вислухавши позицію жителів вказаної вулиці, після довготривалої дискусії було запропоновано розглянути можливість надання в оренду земельної ділянки підприємцям терміном не на 25 років, а на 1 рік і дозволу на затвердження технічної документації. Лише після погодження у відповідних інстанціях, вивчення всіх технічних і екологічних моментів може йти мова про будівництво МГЕС у Чорткові. Розумію надстурбованість мешканців, адже вони неодноразово потерпали від затоплення їхніх господарств. Слід сказати, ми також із обережністю відносимося до всіх ризиків, які можуть мати місце після спорудження МГЕС, бо ще ж не бачили проекту. Допоки всі запевнення про безпеку – тільки на словах інвесторів. Тому й, випереджуючи всі ризики, укладаємо домовленість про оренду земельної ділянки лише на рік. Саме за цей термін ТзОВ «ГК Енергоперспектива» повинно представити проект забудови й неодмінно його оприлюднити, надаючи чіткі деталізовані роз'яснення щодо спорудження та роботи МГЕС. Якщо ж забудовники доведуть і переконують громадськість, що МГЕС не створюватиме жодної загрози довкіллу, то аж тоді даний проект із дозволу виконавчого комітету міськради почне втілюватися в



місці запланованого спорудження побувала комісія в складі, як казали, відповідних фахівців. Ходили-розглядали, зважували... Та чітких роз'яснень щодо подальших дій забудовники не дали. Щоправда, відбулася розмова з міським головою В.Шматьком, в часі якої велосю про підписання меморандуму. А далі йшлося про здачу земельної ділянки (близько півгектара) в оренду. Екологічної експертизи немає, тому ні про яку домовленість щодо спорудження МГЕС не час говорити. Є багато інформації про те, яку шкоду довкіллу нанесли такі гідропорути. Позитиву вкрай мало, вигода мізерна. Слід звернути увагу, навіть у посушливий період вода підтоплює підвали наших будинків, сирість неймовірна. А ще як збудувати малу гідроелектростанцію, яка підніме рівень води в річці, то всі ми зі своїм майном плаватимемо – Венеція, але в негативному розумінні. А що вже говорити про людські городи, які знаходяться на тій території? Там хіба що тільки рис можна буде вирощувати... Вважаємо, МГЕС на даній території – це злочинна пухлина, яка знищить не лише здоровий організм зеленої зони. Буде тільки тотальне замулення, багно і сморід! Треба робити так, щоби не завдавати жодної шкоди нікому й нічому, бо всі ті міфи про вигідність даної споруди без конкретних фактів позитиву не сприймаються».

До речі, про рішення сесії міської ради. На шостій (позачерговій) сесії сьомого скликання, яка відбулася 10 березня ц. р., розглядалося питання (інформація зі сайту міськради) щодо рішення від 19 лютого 2016 року за № 135 «Про затвердження технічної документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в naturі (на місцевості) площею 0,5379 га в оренду ТзОВ «ГК Енергоперспектива» для експлуатації та догляду за гідротехнічними, іншими водогосподарськими спорудами і каналами по вул. Білецькій, 2-В у м. Чорткові». Зваживши на численні звернення жителів вказаної вулиці про незгоду з таким рішенням, міський голова наклав вето на даний документ. Згідно з діючим законодавством для подолання вето необхідно 2/3 голосів «за» депутатів; необхідної кількості голосів не було.

Не вдаємося до міркувань над суперечностями з технічного боку (щоби, як-то кажуть, не наламати дров), бо це прерогатива спеціалістів. Поцікавилися позицією щодо спорудження МГЕС екологічно-гуманітарного об'єднання «Зелений Світ», а також звернулися за роз'ясненнями до міського голови Володимира Шматька.

– Ініціатор та інвестор проекту, – інформує голова організації Олександр Степаненко, – ТзОВ «Генеруюча компанія «Енергоперспектива» (м. Кам'янець-Подільський) придбало у приватну власність аварійні гідропорути колишнього гідромлину і греблі (вул. Білецька); на їхній основі планує будівництво МГЕС із проектом підйомом рівня води близько 1 метра та створенням штучної водойми у верхньому б'єфі. ЕГО «Зелений Світ» загалом вітає розвиток малої енергетики, та в той же час ми вважаємо, що він повинен відбуватися на принципах мінімізації (!) екологічної шкоди й за участі громадськістю (!) у прийнятті рішень. Зауважуємо й на тому, що створення гребель і



життя. До речі, за словами інвесторів, проект передбачає капітальний ремонт існуючих шлюз. Відремонтувавши гідропорути, можна встановити регульований спуск води. Тобто при потребі буде можливість автоматично підняти шлюзи, щоби не допустити затоплення навколишньої території. А вже на сьогодні стара дамба в аварійному стані, в будь-який момент вона може просто завалитися, і тоді підтоплення прилеглих вулиць неминуче. Окрім того обіцяють: освітлення вул. Білецької та безкоштовне проведення централізованої каналізаційної системи на вулиці. Проте, повторюся, поки що вся ця домовленість є усною. Запевняю, лише після ознайомлення з проектом спорудження МГЕС (до слова, є багато прикладів успішних проектів власне цього Товариства) та узгодження з громадою йтиме мова про підписання (чи непідписання) угоди щодо партнерства між ТзОВ «ГК «Енергоперспектива» та м. Чортків. Запевняю, жодних рішень, в яких зачіпаються інтереси жителів міста, без погодження з громадськістю міська влада не прийматиме.

Ну що ж, поки що дана справа залишається у відкритому стані, без, як-то кажуть, розставлення усіх крапок над «і». Мабуть, можна тішитися лише тим, що вето не подолано. А що далі?.. Недарма у заголовок внесено найменша міфічного героя зі славновісної драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня», в якій між світом природи і людьми існують певні суперечності, боротьба за гармонійне життя...

Тетяна ЛЯКУШ
Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ (на першій стор.)
та з архіву мешканців вул. Білецької

Так трапляється в нашій журналістській практиці: лиш задумаш освоїти якусь актуальну тему, як вона сама «пливе» тобі в руки. От і цього разу малоє на меті порушити тему все відчутнішого браку води через глобальне потепління, а відтак і безсніжні зими. Чи загрожує це нам і в якій мірі? Поки що «водники» (спеціалісти Чортківського МУВГ) чинять, так би мовити, лише вхід до такої болочої теми. Однак пообіцяли, що в найближчому майбутньому (впродовж календарного місяця) видадуть «на-гора» всі тривоги, спромоги й напрацювання власне щодо теми поступового зневоднення чи навпаки.

Водні ресурси як важливий фактор економічного розвитку

Враховуючи важливість водних ресурсів у розвитку економічної діяльності та забезпечення соціального благополуччя для практично будь-якої країни світу, резолюцією Генеральної Асамблеї ООН у 1993 році був запроваджений Міжнародний день водних ресурсів. Він позначений 22 березня. Основною метою даної резолюції є широкомасштабне повернення уваги суспільства та людей до водних ресурсів, до води, від якості якої на даний час залежать здоров'я та тривалість життя кожної людини.

Слід зазначити, що водні ресурси являють собою частину природних запасів води, яка безпосередньо може брати участь в суспільному виробництві за конкретних історичних умов. Саме тому водні ресурси слід розглядати не тільки як природне явище, а й як соціально-економічну категорію, тісно пов'язану з рівнем розвитку людського суспільства. Головна функція водних ресурсів полягає в забезпеченні водою, починаючи від стадії виробництва до стадії споживання суспільного розвитку практично будь-якої країни світу, що, в свою чергу, сприяє ефективному функціонуванню промисловості, будівництва, сільського господарства, а також інших видів людської діяльності.

Водні ресурси, як виробнича категорія, створюють сприятливі умови для організації та розвитку зайнятості населення в галузях водогосподарського виробництва. Таким чином, праця, що реалізується в таких умовах, є досить продуктивною і має суспільно необхідний характер, а діяльність, пов'язана з обслуговуванням галузей водного господарства, збільшує вартісне значення сукупного продукту й економічного добробуту країни.

Для раціонального використання водних ресурсів першочерговим завданням усіх суб'єктів господарювання в сучасних ринкових умовах виступає забезпечення води, відтворення та утримання в належному стані водних ресурсів.

Значних зусиль для забезпечення якісного рівня водних ресурсів району докладає Чортківське міжрайонне управління водного господарства (МУВГ), яке силами своїх працівників здійснює роботи з відновлення та догляду меліоративних каналів, регулювання необхідного рівня води для забезпечення врожайності меліорованих земель. Працівники Чортківського МУВГ беруть активну участь в заходах, спрямованих на покращення стану навколишнього природного середовища, зокрема розчищення та впорядкування природних джерел, очищення від сміття і сторонніх предметів прибережних захисних смуг і смуг відведення вздовж річок, навколо водойм.

Практично у вирішенні питань щодо водних об'єктів є порозуміння зі сільськими головами району. Необхідно тільки при затвердженні місцевих бюджетів передбачати кошти на поліпшення екологічного стану земель, водних об'єктів. Тому кожний мешканець повинен відповідально ставитися до використання води, дбати не лише про сучасне, а й про майбутні покоління. Дбайливе ставлення до довкілля врятує річки, озера, ліси для прийдешніх поколінь.

Бережіть воду, бо це – перше джерело всього суцього! Користуючись нагодою, звертаюся до жителів району: не будьте байдужими, не забруднюйте поверхневі води!

Ларуса ТКАЧ,
провідний інженер Чортківського МУВГ

Творче коло

День поезії у Чорткові

Минулої неділі, напередодні Міжнародного дня поезії, до Чортківської центральної бібліотеки завітали «довірені особи» музи поезії Естерпи – хмельничанка Інна Гаврилюк, із Тернополя: Віктор Насипаний, Богдан Кушнірик та Люба Малецька, Іван Кушнір з Яблунова; автори Чортківщини – Раїса Обшарська, Уляна Фейло, Мар'яна Магега, Андрій Базалінський, Роман Король, Іван Дмитрик, Анастасія Трич, Василь Морозов і гості – шанувальники поетичного слова.



Організатори та ведучі, бібліотекар Олександра Наконечна і автор цих рядків, поет, історик Ярослав Дзісяк, представили «Книгу змін» Андрія Цапленка, військового журналіста, «Голос барикад і бліндажів» книгу кількох авторів; «Золотий острів» Махнові Степ (Мар'яни Іванківої), українки з русифікованої Запорізької області, чергові випуски «Подільської толоки», альманаху обласного літоб'єднання при НСПУ, збірника «Поетична топоніміка», поезія і проза, присвячена селу і місту, упорядник Люба Сердуніч. Наші автори і гості презентували свої видання: співавтор Раїса Обшарська – прозу про УПА «Лісові хлопці», Люба Малецька – «Жменюк активованих хвилин», Іван Куш-

нір – «Там, де Нічлави рідні береги», Ярослав Дзісяк – «І сталося це у році ..16-му», історичний довідник ювілейних дат.

Літоб'єднання «Сонячне гроно» має вже 15 років, змінювалися учасники, формати, ведучі, але гроно росте і розвивається. Теми виступів переплелися із болями сьогодення і захмарними світами поезії. Юна Тетяна Наконечна прочитала вірш нашого друга по соцмережах Валерія Бута «Весна без Надії» – Савченко. Медик Володимир Сович, який рік часу служив у мобільному госпіталі в зоні війни, розповів «з перших уст» про побачене і пережите – дехто не стримав сльози. Хвилиною мовчання пом'янули загиблих в російсько-українській війні. Директор бібліотеки Оксана Колівошко щиро подякувала за участь у нашому зібранні, а гості – вдячні організаторам за теплу атмосферу і приємні враження.

Ярослав ДЗІСЯК,
співорганізатор зустрічі

Новинар

Всюди б такі «очі»!



Буквально вчора до редакції телефонували колеги з «Вільного життя» і просили посприяти розібратися в плетиві чортківських вулиць – аби дістатися авторів котрогось листа. Що й казати, коли відсутні будь-які вказівники, тоді справді непросто. Проте якщо вулиці мають ось такі «очі», як на знімку, та ще й із підсвітками вечірньої чи нічної пори, – всілякі проблеми з орієнтацією на місці відпадають самі по собі. Начебто дрібниця, проте яка доречна. Та ще й – свідчення нашої цивілізованості.

Піти б, загубитись у квітах Ягільниці...



Бо їх тут – доладно: й троянди, й лілеї, ромашки та братчики. Такі квіткові взори крізь призму народного видива милують око на подушках, розкішно осяваючи світлицю народного музею села в часі чергових посиденьок завсідників «Музейних зустрічей». Очільник музею Степан Бубернак вдячно поцінував пожертву двох ягільничанок – світлої пам'яті Марії Глови та нині суцільної Любові Липової. Цих двоє жінок вишили і вдарували музеєві таке дивне одкровення власних душ. А з поштитам власне подушок посприяло підприємство «Білербек-Україна» перо-пухова фабрика.

Ой ви грайте, музиченьки, грайте-вигравайте!..



Це звертання – з однієї із веснянок, котрі нині на порі. Й недарма народні музики з аматорського гурту Звиняцького СБК вже «озброєні» народними інструментами та налаштовані на народні співанки. Як зазначає патріарх сцени Чортківщини, заслужений працівник культури України Йосипа Овод, наразі не в кожному селі є змога продукувати правичну народну пісню впереміж з народною інструменталістикою. А в Звинячі це уможливлено завдяки меценатським потугам директора ПАП «Дзвін», депутата обласної ради Василя Градового та творчим змагам директора Звиняцького СБК Івана Половчука в тандемі з очільником гурту Степаном Вуйчиком.

І крона над учительським столом



немов у зимовому саду.

Ось таке лимонне деревце потужно стрімкує собі догори в «мозковому центрі» – учительській Заводської загальноосвітньої школи. Вже й у стелю впирається потужною кроною, вперто вишукуючи для себе простору. За словами директора ЗОШ Василя Кушніра, з чисті легкої руки й «прописалися» в школі вазони-деревця, вже й підрізати лимона пробували – та лиш галузиться і росте. А ще у коридорах дістають собі привілля пишні китайські троянди, що особливо милує око холодної пори –

Ведуча рубрики Анна БЛАЖЕНКО
Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

З конверта

Шляхетність впереміж з просвітництвом та патріотизмом

Шановна редакціє! Дозвольте через вашу газету привітати з Днем народження (23 березня) п. Юхима Макотерського – патріота, краєзнавця, автора цікавих публікацій суспільно-політичної та історичної тематики.

Від своїх батьків – Наталії та Романа Кериків (на жаль, уже покійних) я знала, що на Тернопіллі живе й працює татів однокурсник по Львівському сільськогосподарському інституту. А років зо три тому, впорядковуючи мамині й татові документи та записи, переглядаючи листи і фотографії, натрапила на лист п. Юхима до моїх батьків. Там він повідомляє, що «скоро з комп'ютерного набору вийде «Тигровий скок» про Чортківський офензиву», ділиться роздумами про свою краєзнавчу роботу, а також дякує моїй мамі за надіслані копії матеріалів, що зберігаються у Львівській науковій біблі-

отеці (ЛНБ) ім. В. Стефаніка. Моя мама активно працювала в товариствах «Меморіал» і «Пошук» – тому п. Юхим цікавиться, чи в архівах цих організацій є документи стосовно акції «сто за одного», і пояснює: «Це про страчених німцями 27 вересня 1942 р. 52-х осіб у Чорткові, 28 – на схилах Кортумової гори та в інших місцях».

Ще п. Юхим прагнув більше дізнатися про подробиці перебування в червні-липні 1919 р. у Чорткові президента ЗУНР Євгена Петрушевича. З цього листа вимальовувався мені образ дуже діяльної, освіченої, шляхетної людини, яка всім серцем вболіває за відновлення історичної справедливості, веде значну просвітницьку роботу у своїй місцевості. Викликала здивування й захоплення скрупульозна дослідницька, пошукова робота зі збору достовірних фактів: п. Юхим пише в листі, що з однієї справи надіслав запит на юридичний факультет Львівського національного університету ім. І. Франка, з іншої – до відділу україніки ЛНБ ім. В. Стефаніка. І, як він сам зазначає, – «чекаю на допомогу». Зараз, коли ми спілкуємося з п. Юхимом телефоном або листовно, моє перше враження про нього ще більше зміцніло. Мені здається, в його житті гармонійно поєдналися інженерний фах, з одного боку, і захоплення історією та любов до книги, з іншого. Пан Юхим, як краєзнавець, «відкриває» сучасникам забуті або замовчувані історичні події, з математичною точністю шукає факти, не покладаючись на домисли та припущення.

Тож сердечно бажаю п. Юхимові Макотерському доброго здоров'я, сили, завзяття і гострого пера! Божого благословення Вам і миру в Україні! Дякую Вам за живу пам'ять про моїх дорогих батьків.

Наприкінці додам таке: в альбомі Х-го випуску механічного факультету Львівського сільськогосподарського інституту 1954-1958 років знайшла фото молодого Юхима Макотерського: він серед восьми десятків студентів у вишитій сорочці! З приємністю надсилаю це фото.

З пошаною – Ганна КЕРИК, м. Львів



пам'ятника цим дітям, хоч би невеличкий бюст чи барельєф ангелика.

Через пресу будемо просити допомоги, хто скільки подарує, це буде не віночок спільний, а гірлянда, яка буде записана в історичних книжках. Ми від своїх 30 відсотків пенсії даруємо 365 грн.

Просимо вашої згоди і підтримки, з пошаною – Ганна Миколаївна Савелева, Стефанія Василівна Стефанів, Ганна Василівна Лиховід, Марія Стефанівна Штепа, Стефанія Пантелеймонівна Корчинська, за згодою медобслуги – Оксани Зиновіївни Зозуляк, Ганни Дмитрівни Дражньовської.

5 березня 2016 р.

Офіційно

Голові Чортківської міської ради
Володимиру ШМАТЬКУ
від мешканців «Карітасу»
Прохання

Ми почитали книжечку Марії Штепи «Обкрадене дитинство» і вирішили звернутися до трьох шанованих сіячів, які не забули про нас 14 січня цього року і привітали нас зернятками пшениці, – голови райдержадміністрації М. Сташківа, голови райради В. Шепети, міського голови В. Шматька. Просимо підтримати нас у проханні. У згаданій книжечці читається про дітей, яких із батьками вивозили в Росію, діти вмирили у вагонах і невідомо, де їхні поховання. Ми, що нижче підписалися, зібрали мізерну пожертву на спорудження хоча б невеличкого

Керівництво та депутатський корпус Чортківської районної ради щиро вітають з ювілеєм депутата районної ради **Стефанію Михайлівну РУДИК**.



Дозвольте з ювілеєм привітати і побажати від душі багато щастя і добра багато, Хай буде світлим кожен день в житті. Хай негаразди завжди обминають, Хай буде легко Вам вперед іти, І словом добрим Вас нехай завжди вітають, Добра Вам, миру, щастя, теплоти.



22 березня свій 55-й День народження відсвяткував наш колега, чудова, щира, надійна людина та сумлінний працівник **Мирослав Степанович ВЕЛИЧЕНКО**.

Прийми найщиріші вітання з нагоди ювілею: міцного здоров'я, якого ні за яке золото не купиш; родинного затишку, який нічим не замінити; людської поваги, котру не кожен може заслужити.

У 55 розквітає життя,
А душа, ніби пташка, співає,
Хай у юність нема вороття,
Та у серці вона оживає.
Хай завжди буде лад на роботі, в сім'ї,
Радість на серці і хліб на столі.
Хай Мати Небесна, Цариця Свята,
Дарує Тобі многі та благі літа.



З повагою – колеги по роботі відділку «Босирівський»

Від усієї душі вітаємо з 50-річним ювілеєм товаришку, подругу, шановану людину **Ольгу Василену БІЛОУС**.

Дорога наша ювілярко!
Хай сміється доля, мов калина в лузі,
В колі щирих, вірних і хороших друзів
Зичим Тобі щастя, радості, тепла,
Успіхів, здоров'я, злагоди й добра.
Хай крокують поруч вірність і кохання,
Хай здійсняться мрії і Твої бажання.



З повагою – друзі.

Правління Чортківського районного споживчого товариства та профорганізація працівників споживчої кооперації щиро вітає інженера **Василя Володимировича НОВИЦЬКОГО** з 60-річним ювілеєм!

У цей урочистий день прийміть наші найщиріші вітання і побажання.

Нехай завжди Вас оточує людська теплота, прихильність друзів і радість успіхів у житті. А доля хай дарує Вам багато світлих літ у мирі, здоров'ї, щасті та любові.

Хай доля пошле Вам довгого віку,
Радості, щастя, достатку без ліку.
Хай люди повагу і ласку дарують,
Хай в домі любов і добробут панують.
Нехай обминають незгоди і грози,
Лиш тільки від сміху з'являються сльози.
Міцного здоров'я з води і роси,
Бадьорість і настрої хай будуть завжди.



Толока

Міський парк – приваблива усмішка

Минулої суботи, 19 березня, в центральному парку культури і відпочинку Чорткова відбулася загальноміська толока.

Ще такого многолюддя в будень ця зелена зона й не бачила. Того дня вона перетворилася на величезний мурашник, де кожен плідною працею приклався до того, щоби парк став справжньою окрасою нашого міста, комфортною та ошатною територією для відпочинку. Завдяки спорідненості бажань і активній добродійності містян цей зелений закуток природи вже усміхнувся так, як не усміхався десятки років, – привабливою чистотою. Хочеться, щоби ця привабливість не втрачалася й надалі, бо ж, даруйте за, так би мовити, заїжджену фразу, чисто не там, де прибирають, а там, де не сміять.



Тетяна ЛЯКУШ, фото автора



Господар

Березовий сік: як збирати, де зберігати і що лікувати

Правила збору

Сезон збору соку починається в березні і закінчується тоді, коли на деревах з'являються перші сережки. Вирушати за березовим соком краще раніше – зранку сік тече інтенсивніше, а ближче до вечора його рух майже повністю завмирає.



Інженер лісових культур ДП «Чортківське лісове господарство» Василь Горбуль пояснює правила збору детальніше:

– Перед тим, як почати збір соку, слід вибрати «правильне» дерево. Молодим «сокопущання» протипоказано, адже це може спричинити загибель

дерева. Тому краще зупинити свій вибір на дереві з окружністю стовбура не менше 20 см, яке призначене до рубки через 10 років. Для добування соку свердлять канали діаметром до 1,5 см та глибиною до 5 см на висоті 30-50 см і вставляють у нього дерев'яний або металевий жолобок.

Після того, як сік зібраний, обов'язково подбайте про захист берізки: заліпіть отвір садовим варом, мохом або ґрунтом. Бо отой отвір для дерева – то як відкрита рана для людини. Через неї потрапляють різноманітні хвороби, гниє всередині деревина, розкошують від такої недбалості комахи-шкідники. А від цього гине ліс.

Начальник відділу лісового господарства Чортківського лісгоспу Микола Баранюк додає:

– Наше лісове господарство зараз не заготовляє березовий сік у промислових масштабах, бо й масових насаджень цього виду дерев нема на ввіреній нам території. Ростуть лише поодинокі берізки. Скоріше, до отого буревію, що наробив шкоди по всьому району (постраждали села Пробіжна, Косів), ми збирали до тисячі тонн соку. Той нещадний вітер знищив масові насадження, і немалу роль у цьому відіграла саме масова заготівля, яка підточила життєві сили берези.

Хочу попередити збирачів-любителів, що хоча штрафів за заготівлю соку нема, але за шкоду, заподіяну лісу пошкодженням дерев, такса серйозна: за кожне дерево діаметром до 22 см штраф сягає до 352 грн., 46-50 см – 2508 грн. Тому добре поміркуйте про наслідки своїх необдуманих дій.

Корисні властивості березового соку

Цей традиційний поліський напій має більш як 30 цінних компонентів, у т. ч. корисні цукри, високий вміст вітаміну С і солей калію, магнію й заліза, органічні кислоти та ферменти, що покращують кровообіг людини й роботу її кишечника, виводять з організму всілякі шлаки.

Лікування березовим соком: особливо корисний березовий сік для літніх людей і тих, хто страждає на гастрит, виразкові хвороби, недовкрів'я, головний біль, бронхіт і туберкульоз легень, хронічний кашель чи ревматизм, радикуліт, подагру або артрит, має проблеми з печінкою, нирками (треба пити не менше 2-х літрів березового соку на день) і жовчним міхуром, потерпає від такої біди, як закрепи чи імпотенція. Протипоказання – наявність каменів-оксалатів у нирках.

Як зберігати

Свіжий березовий сік зберігається не більше двох днів у холодильнику. Однак ви можете продовжити цей термін, законсервувавши напій.

Для цього підігрійте сік до 80 градусів, розлийте в стерилізовані банки і закупорте. Після цього поставте банки в гарячу (80-90°) воду на 15-20 хвилин для пастеризації.

Є й інший спосіб зберегти березовий сік. Напій випарюють на повільному вогні до однієї чверті первинного об'єму і розливають в стерилізовані банки. Концентрований сік розводять водою до початкового об'єму і п'ють.

Рецепти Березовий квас

Нагрійте сік до 35 градусів, додайте 15-20 г дріжджів і 3 родзинки на 1 л, на смак можна додати лимонну цедру. Після цього банку або пляшку щільно закривайте і залишайте на 1-2 тижні.

Квас можна приготувати і по-іншому. До 10 л березового соку додають сік 4 лимонів, 50 г дріжджів, 30 г меду або цукру, родзинки з розрахунку 2-3 штучки на пляшку. Розлити по пляшках і тримати 1-2 тижні в темному прохолодному місці. Квас може бути готовий вже і через 5 днів, але від того, що він простоятиме довше, напій не зіпсується, його можна зберегти на все літо.

Березовик

До березового соку віком у 3 дні додати підсмажені житні зерна або сухарики (5 г на літр), настоювати добу, процідити.

Крюшон

Щоб приготувати крюшон, потрібно змішати літр свіжого березового соку та сухого білого вина, додати склянку цукру. Настояти в холодильнику чи коморі 3 години.

Бальзам із березового соку

На відро свіжого березового соку кладуть до 3 кг цукру, 2 літри вина чи горілки та штук 5 дрібно порізаних лимонів із шкіркою. Заливають у діжку й ставлять на 2 місяці в погріб чи комору. Потім напій розливають у пляшки й витримують у горизонтальному положенні ще 3-4 тижні, після чого отримують готовий алкогільний продукт.

За матеріалами інтернет-видань

Радить лікар

Туберкульоз – реальна небезпека

24 березня – Всесвітній день боротьби з туберкульозом.

Ця хвороба – найдавніший ворог людини, що вже століттями вважають найстрашнішим для всього людства. Одним із триумфів сучасної медицини стала розробка вакцини та лікарських засобів, здатних боротися з цим захворюванням.

Туберкульоз – інфекційне захворювання, збудником якого є мікобактерія туберкульозу, або її ще називають паличкою Коха чи туберкульозною паличкою. З 1995 року в Україні проголошена епідемія туберкульозу, захворюваність стрімко збільшувалась і перевищила епідемічний поріг – 50 випадків на 100 тис. населення. З 1995 р. рівень захворюваності збільшився майже удвічі і в 2005 році, коли зареєстрували найвищий рівень цього показника, він становив 84 випадки на 100 тис. До речі, в розвинутих країнах Європи цей показник становить до 10 випадків на 100 тис. населення. В результаті реалізації загальнодержавних програм протидії захворюванню на туберкульоз в Україні досягли суттєвих позитивних зрушень щодо епідемічної ситуації. Починаючи з 2006 року спостерігається повільне зменшення показників захворюваності та смертності. Так, у 2015 р. захворюваність в Україні становила 55,9, у Тернопільській області – 38,3 випадки на 100 тис. населення. На жаль, в нашому районі за останні два роки спостерігається зростання кількості хворих із вперше діагностованим туберкульозом. Якщо в 2014 р. було виявлено 27 таких хворих, то минулого – 37. Особливо турбує те, що на фоні зростання загальної кількості хворих зростає і кількість занедбаних, так званих, деструктивних форм.

Нагадуємо, туберкульоз легень – інфекційне захворювання, яке є заразним і передається переважно повітряно-крапельним шляхом від хворої людини до здорової. Здебільшого він уражає легені, але може розвинути у будь-якому органі, наприклад: нирках, хребті, мозку, лімфатичних вузлах, кишечнику, шкірі і навіть статевих органах. Туберкульозом заражаються при вдиханні повітря, в якому є збудник захворювання – туберкульозна паличка. При кашлі, чханні, голосній розмові хвора людина виділяє в оточуюче середовище краплі мокротиння, в якому містяться туберкульозні палички. Чим ближчий і триваліший

контакт із хворою людиною, тим більша кількість мікобактерій попадає в організм здорової людини.

Слід пам'ятати, що на початкових стадіях туберкульоз є практично безсимптомним, тому таке велике значення має флюорографічне обстеження. Адаже це основний метод виявлення туберкульозу легень. До лікаря в більшості випадків звертаються тоді, коли ступінь ураження легень набуває значних розмірів. Хвора людина починає відчувати нездужання, в неї спостерігається кашель, який триває понад 2-3 тижні, рясне потовиділення вночі, підвищення температури тіла до 37° С і більше, загальна слабкість, втрата ваги. В деяких випадках може бути кровохаркання. Якщо у вас чи ваших рідних появились такі скарги, не лікуйтеся самостійно, а обов'язково зверніться до вашого сімейного лікаря. Адаже для лікування туберкульозу потрібні специфічні антибактеріальні протитуберкульозні препарати, які на сьогодні в Україні є безкоштовними.

Хворіють туберкульозом не лише дорослі, а й діти. Для того, щоби попередити захворювання у дітей, необхідно своєчасно виявити момент інфікування дитячого організму туберкульозною паличкою. З цією метою всім дітям з 4 до 14 років щорічно проводять туберкулінодіагностику або, так звану, пробу Манту. У профілактиці туберкульозу серед дітей надзвичайно велике значення має щеплення вакциною БЦЖ. Але, на жаль, протягом майже двох років вона відсутня не тільки в нашому районі, а й по всій Україні.

Будьте на сторожі свого здоров'я та здоров'я своїх дітей, близьких!

Пам'ятайте, ваше здоров'я – у ваших руках, тож зупинімо туберкульоз разом!

Олеся ГРУБЕНЮК,
районний фтизіатр

Лікування грижі – важливо не спізнитись!

Грижа (або кила) – досить поширене захворювання. Кожного року в нашому районі оперується до 200 осіб. Характерне воно, зокрема, тим, що лікувати таку хворобу необхідно оперативним шляхом, іншого, на жаль, немає. Очевидно, саме боязнь оперативного втручання та ще специфіка нашого менталітету (доки грім не вдарить...) ведуть до того, що хворі не поспішають звертатися до лікаря.

Як правило, пацієнти звертаються до лікаря із запущеними формами хвороби, коли її анамнез вже давний. І звертається пацієнт навіть не тому, що знає про хворобу, а тому, що через неї погіршується його соціальне життя, він не може працювати, як раніше, не може щось підняти, зробити по господарству, і не розуміє, що за таку безпечність доведеться дорого заплатити, бо грижа – це дефект, і в цей дефект потрапляють внутрішні органи. Як правило, це тонка і товста кишки, чепець, сечовий міхур, апендикулярний паросток, внутрішні органи.

Коли людина рухається, відбувається защемлення грижею внутрішніх органів. А це може призвести навіть до некрозу, відмирання затиснутих тканин і вміст кишечника може потрапити до черевної порожнини, людина інфікується мікробами (гострий перитоніт), що може привести до грізних ускладнень, навіть до смерті, якщо вчасно не отримає кваліфіковану допомогу. Саме в цьому найбільша небезпека.

Чинників, що зумовлюють появу грижі, є багато. Основними ж є такі фактори: надмірні фізичні навантаження, коли людина нетренована, у стінці може виникнути дефект; травми; вроджені або набуті дефекти передньої черевної стінки, іноді післяопераційні, коли пацієнти не дотримуються післяопераційних настанов лікарів і швидше, ніж це дозволено, починають активно працювати.

Клінічна картина, або що має насторожити людину у першу чергу: локальний біль, який безпосередньо пов'язаний з напруженням живота, – цей біль, як правило, локалізується у місці, де може бути грижа.

Саме біль змушує людину звернути увагу на те, що щось негарзд. Як правило, в тому

місці утворюється невеличке пухлиноподібне вип'ячування, яке може то з'являтися, то зникати. Біль може виникати при акті дефекації. Частіше грижі у жінок – пупкові, а у чоловіків – пахові. Це є стегові кили, дуже небезпечні, особливо у дітей (часто їх приймають за лімфовузлу). Велике значення у підтвердженні грижі має досвід лікаря, адже часом це захворювання досить складно виявити. Для цього, наприклад, пропонують комп'ютерну томографію, але для наших людей вона надто дорога. Отже, зрозуміло, що грижі необхідно лікувати оперативним шляхом.

На сьогодні існує два основних типи оперативних втручань.

Перший – зшивання дефекту, стягуючи власні тканини. Цей метод дешевий, але місце зшивання залишається слабким, більш вразливим і настає іноді рецидив.

Другий – накладання сітки (штучного трансплантата). Її виготовляють зі спеціального інертного матеріалу. Цей метод кращий, надійніша фіксація дефекту тканини, при цьому можна й не стягувати і закривати значно більшу ділянку. Недолік – вища вартість. Знеболення, як правило, – місцево, але при великих грижах, защемлених, застосовується загальне – наркоз.

Щоби не було грижі, необхідна постійна помірна фізична активність. Людям слід більше ходити, уникати надмірних навантажень, особливо тим, хто переніс оперативні втручання, після родов. У разі появи перших симптомів і підозр, обов'язково проконсультуйтеся з лікарем-хірургом.

Не хворійте!

Михайло КОПИСТЕНСЬКИЙ,
лікар-хірург вищої категорії

Засторога

Стихійна торгівля – загроза вашому здоров'ю

Весна хоч і радісна пора, проте це – час тривоги. Бо саме зараз жвавішає стихійна торгівля. Про її небезпеку доводиться говорити рік у рік.



черговому заморожуванню. Що ж практично залишається в такому продукті?.. Вихід є: купувати морожену рибу лише в тих продавців, які мають морозильні камери.

Лабораторія ветеринарно-санітарної експертизи призначена проводити щоденний контроль за продукцією, яка реалізовується на ринку. Для цього й складається відповідний ре-

Прикру картину – пропонуване з рук молоко (абсолютно ніким не перевірене, не досліджене на відповідну якість (!)) у пластикових пляшках по закутках ринку – можна зустріти дуже часто. А між тим, весна – період отелу корів. Є велика ймовірність, що в не перевіреній пляшці з молоком можна придбати прихований мастит. Часто молоко має гіркоту, неприємний запах, багато недоброякісної органолептики. Словом, відсутня потрібна для споживання якість цього продукту, який може містити й механічні домішки чи взагалі представляти собою фальсифікат.

Навіщо підставляти себе небезпечі?! Адаже майже рік тому в місті відкрито прекрасний павільйон для реалізації молокопродуктів. Тут увесь товар в обов'язковому порядку проходить перевірку в лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи. І тому ті, хто його реалізують, мають експертні висновки на пропонувану людям продукцію. До речі, покупці мають повне право вимагати такі експертні висновки у продавців, щоби переконатися в надійній якості продукту, який купують. Молоко, сир і сметана досліджуються при кожній реалізації.

Хтось дуже правильно сказав: «Ми – те, що їмо». А яким може бути наше здоров'я, якщо купуватимемо молоко, сир, сметану десь, так би мовити, із землі, з нечистих рук, в негігієнічних умовах? Купувати і споживати такий товар – означає не поважати себе, не турбуватися про власне та своїх рідних здоров'я.

Слід зауважити, молокопродукти – не єдина тривога. Небезпечна і купівля на стихійному ринку м'яса курей, кролів, що не пройшли ветеринарного огляду працівниками лабораторії. Тушки, які піддавались такому огляду, обов'язково мають на собі клеймо, що підтверджує безпеку.

Зараз триває передвеликодній піст, тому увага покупців підвищена до риби. До її купівлі також необхідно відноситися насторожено. Морожена риба часто-густо вдень (під дією плюсових температур і сонячного світла) розмерзається, а вночі – продавці піддають її по-



естр. У наявності – найсучасніші прилади для визначення якості м'яса, молочних продуктів, яєць і т. д.; лабораторія забезпечена необхідними реактивами. Контроль проводять чотверо фахових спеціалістів: разом із завідувачем лабораторії (автором цих рядків) лікарі – Оксана Андріяк, Марія Дерій, Світлана Семенюк.

Акцентуємо увагу: якщо ви придбали неякісний чи сумнівний харчовий продукт, у жодному разі не намагайтеся його позбутися, а неодмінно принесіть покупку в лабораторію. На підставі обстеження буде складено акт, а на того, хто реалізує недоброякісний харч, чекатиме відповідне покарання.

Турбота про здоров'я населення – не просто наша робота, а й спільна справа всього суспільства.

Богдан КЕРНИЧНИЙ,
завідувач Чортківською лабораторією ветеринарно-санітарної експертизи

